

Різноманітність видів суб'єктів малого бізнесу (фізичні та юридичні особи, різні види діяльності, різні види господарюючих суб'єктів тощо) вимагають впровадження індивідуальних підходів до державної підтримки для кожного з них і відповідного переліку податкових інструментів.

Список використаних інформаційних джерел

1. Господарський кодекс України: Закон України від 7 лютого 2019 р. № 436-IV. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/436-15>.
2. Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні: № 996-XIV. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/996-14>.
3. Директива 2013/34/ЄС Європейського Парламенту та Європейської Ради: 26 червня 2013 р. URL: <http://www.apu.com.ua/files/23345235325.pdf>.
4. Україна змінила позиції у світовому рейтингу зі сплати податків [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://www.slovoidilo.ua/2019/11/26/novyna/ekonomika/ukrayina-zminyula-pozycziyi-svitovomu-rejtynhu-splaty-podatktiv>

УДК 657.1

Легенчук С.Ф.

*д.е.н., професор, завідувач кафедри обліку і аудиту
Державного університету «Житомирська політехніка», м. Житомир, Україна*

ПРОБЛЕМА ТРАНСПАРЕНТНОСТІ КОРПОРАТИВНОЇ ЗВІТНОСТІ

Протягом багатьох років вчені намагаються сформулювати перспективи розвитку бухгалтерського обліку на основі аналізу існуючих тенденцій, ідентифікації виникнення нових і революційних технологій та нововведень, а також спрогнозувати, якою буде бухгалтерська звітність в майбутньому. Оскільки в останні десятиліття в умовах глобалізації економіки постійно зростає роль корпорацій, все більша увага учасниками ринку капіталу приділяється тому, яким чином менеджмент корпорацій здійснює керівництво ними для досягнення поставлених цілей, реалізації визначеної стратегії та в цілому яку роль корпорації відіграють в функціонуванні суспільства та вирішенні його проблем. Внаслідок цього ще більшої ролі в забезпеченні суспільного благополуччя набувають засоби інформування про результати діяльності корпорацій, основне місце серед яких займає корпоративна звітність, що є основним індикатором корпоративної поведінки, відображаючи не лише її здатність по створенню вартості, а також і її роль в функціонуванні всього суспільства (соціальних, екологічних, етичних та інших питань).

Враховуючи існування значної кількості проблем, пов'язаних, з функціонуванням корпорацій, що ілюструє постійне виникнення корпоративних скандалів в провідних країнах світу та в Україні, які підривають довіру до

бухгалтерського обліку як до надійного джерела формування інформації для прийняття рішень, корпоративна звітність на сьогодні перебуває в стані трансформації. Найбільш яскравим свідченням чого є доповнення фінансової звітності іншими видами звітів (звіти про інтелектуальний капітал, звіти про сталий розвиток, звіти про корпоративну соціальну відповідальність, звіти про управління, інтегровані звіти тощо), які включають нефінансові показники, а також широке впровадження в систему фінансового обліку концепції оцінки за справедливою вартістю. Основною метою здійснення таких змін є наближення звітності, що формується обліковою системою, до інформаційних потреб користувачів, зокрема, надання їм адекватного розуміння процесів створення довгострокової вартості. Окрім удосконалення розкритих вище методологічних аспектів функціонування облікової системи на шляху до досягнення даної мети також необхідно вирішити існуючі організаційні аспекти її функціонування на основі аналізу специфіки діяльності корпорацій та використовуючи провідні напрацювання в сфері економічної науки.

Однією з основних задач, яку в умовах сьогодення повинні вирішити науковці, є проблема транспарентності корпоративної звітності, яка полягає в тому, що суб'єкти організації бухгалтерського обліку та особи, відповідальні за її презентацію та візуалізацію можуть вводити в оману стейкхолдерів корпорації, що може призводити до неефективного розподілу капіталу між галузями економічної діяльності, втрати довіри до корпорації, що призводитиме до збільшення вартості залучення додаткового капіталу. Це може відбуватись безпосередньо як за допомогою здійснення фальсифікацій – порушень облікових імперативів, за допомогою здійснення маніпуляцій на основі використання технік креативного обліку та управління прибутками – порушення порядку використання облікових альтернатив, наведених в облікових стандартах, так і за допомогою розкриття позитивної для окремої корпорації інформації та приховування “небажаної” інформації від стейкхолдерів.

Серед вітчизняних дослідників проблема транспарентності корпоративної звітності піднімалась І.М. Вигівською, Р.В. Кузіною, В.К. Макарович, О.І. Мазіною, В.С. Олійник, О.В. Харламовою та ін. При цьому основна увага вченими при дослідженні транспарентності приділяється розумінню її сутності, пошуку шляхів її розмежування з поняттям “прозорості”, а також співвідношення з якісними характеристиками облікової інформації та принципами бухгалтерського обліку. В той же час, більш важливого значення для розвитку облікової науки та підвищення репутації бухгалтерського обліку як окремого соціально-економічного інституту є пошук шляхів підвищення рівня транспарентності на основі використання досягнень інституційної теорії, які або взагалі залишаються поза їх увагою, або розкриваються поверхово, без надання конкретних рекомендацій та пропозицій. Ця проблема є особливо актуальною для такого типу організації економічної діяльності як корпорації, в яких відбувається розмежування відповідальності між власниками та суб'єктами управління, що накладає значний

відбиток на порядок її функціонування та процес організації бухгалтерського обліку і формування корпоративної звітності.

Вирішення проблеми підвищення прозорості корпоративної звітності слід проводити з врахуванням основних тенденцій, які на сьогодні намітились в даній сфері:

– необхідністю розкриття нефінансової інформації про діяльність корпорацій за допомогою різних (інтегрованих та окремих) форм додаткового розкриття облікової інформації, що на сьогодні поступово переходить в фазу стандартизації;

– активним застосуванням сучасних програмних засобів, які змінюють процес збору, обробки, узагальнення та візуалізації корпоративної звітності;

– значним розвитком інституційної та позитивної теорій обліку, в основі яких покладено сучасні інституційні концепції – теорія контрактів, теорія трансакційних витрат, агентська теорія тощо.

UDC 336

Liba N.S.

*doctor of Economics, associate Professor,
associate Professor of Accounting and Taxation and Marketing
Mukachevo State University, Mukachevo, Ukraine*

THE MAIN SOURCES OF LOCAL TAX FORMATION IN UKRAINE

With the proclamation of Ukraine's independence, the process of formation of the state tax system has actually begun. At the same time, the process of improving the system of taxation of the state as one of the signs of a sovereign state is still ongoing, which is confirmed by annual changes to the tax legislation. This is due both to the socio-economic conditions of Ukraine's development as a democratic and rule of law, requiring senior officials to review the principles of legal regulation of a number of priority social relations, some of which are social relations in the field of taxation, and to the European integration processes in the country, which have intensified significantly in recent years.

An effective and efficient system of local self-government is an important element in the functioning of a democratic state. In order to ensure the fulfillment of its functions, the creation of a proper living environment for the community, local governments should have sufficient financial resources, the basis of which is the corresponding budgets. One of the important sources of revenue for local government budgets is local taxes and charges.

Problems and analysis of local taxes and charges have been investigated by the following domestic and foreign scholars: O.V. Bezkravnyj, N.V. Bortnik, R.E. Voloshchuk, L.P. Sidelnykova, T.V. Chizhova, Ya.V. Yakusha, V.I. Garvanko, L.I. Prostebi. In the works of these scholars, the mechanism of administration and regulation of local taxes and fees, the economic foundations of filling local budgets have been explored.